

Czy spełnią swą rolę?

Dotychczasowe doświadczenia z kapitałowymi systemami zabezpieczenia na starość nie pozwalają na nadmierny optymizm. Równocześnie nie można przyszywać oczu na to, że dotychczasowy paradygmat solidarności międzypokoleniowej jako bazy na której budujemy system zabezpieczenia na starość stoi przed wyzwaniami związanymi ze zmianą demograficzną czy technologiczną. Stąd pojawiają się dodatkowe mechanizmy oszczędzania takie jak wprowadzone w 2019 r. pracownicze plany kapitałowe (PPK).

Na jesieni tego roku do PPK dołączą podmioty zatrudniające powyżej 20 pracowników, a od

1 stycznia 2021 r. najmniejsze firmy, jak również pracodawcy sektora publicznego. Warto pamiętać, że ci ostatni dołączają do programu dopiero z tym dniem - niezależnie od liczby zatrudnionych w nich pracowników. Obowiązek zawarcia umowy o zarządzanie PPK powinien zostać przez taki podmiot zatrudniający zrealizowany w terminie maksymalnym do dnia 26 marca 2021 r. Jak więc widać, PPK krok po kroku pozwalają coraz szerszej grupie osób podjąć decyzję o przystąpieniu do dodatkowego mechanizmu oszczędzania.

Nie można w tej chwili odpowiedzieć na ile PPK będzie istotnym elementem uzupełniają-

cym ubezpieczenia emerytalne opierające się na solidarności międzypokoleniowej. Ta zasada oznacza po prostu to, że świadczenia obecnych emerytów finansowane są ze składek osób obecnie pracujących (oraz innych środków publicznych pochodzących z budżetu państwa). Innymi słowy, patrząc w przyszłość: świadczenia obecnych pracowników będą finansowane ze składek przyszłych uczestników rynku pracy. Problem polega na tym, że jeżeli system w jakimś momencie zaczyna szwankować, to konsekwencje odczuwa się z dużym opóźnieniem w czasie. Dlatego związki zawodowe bardzo czujnie zwracają uwagę, że za mało środków trafia do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS). NSZZ Solidarność oczekuje zmian legislacyjnych które przykładowo obejmą wprowadzenie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe od pełnej kwoty wynagrodzenia przy umowie zlecenia lub kumulację tytułów ubezpieczeniowych. Mówiąc najprościej - każda forma zarobkowania powinna powodować obowiązek odprowadzania składki także wówczas jeżeli dana osoba ma kilka podstaw do jej odprowadzania (np. jest równocześnie pracownikiem i prowadzi działalność gospodarczą). Trzeba pamiętać o tym, że obecna kondycja FUS rzutuje na to jak myślimy o zasadzie solidarności międzypokoleniowej w długiej perspektywie czasu. Kto z nas nie słyszał tych westchnień, że ZUS na pewno zbankrutuje w przeciągu kilkudziesięciu lat. Jasnym jest, że nie tylko istotny jest mechanizm finansowania świadczeń, ale także to jakie to są świadczenia, czyli po prostu ile wynoszą.

Próba odpowiedzi na problem zmniejszającej się stopy zastąpienia (czyli relacji ostatniego wynagrodzenia do emerytury) jest wprowadzenie dodatkowego dobrowolnego mechanizmu oszczędzania jakim są PPK.

Dla przechodzących obecnie na emeryturę stopa zastąpienia wynosi jeszcze ponad 50 proc. i jest to wysoki wskaźnik na tle innych państw. Nie dość jednak przypomnienia, że w przypadku osób młodych i w tzw. średnim wieku, którzy na rynek pracy weszli po 1999 roku, czyli są objęci wyłącznie nowym systemem emerytalnym wprowadzonym od tego roku, a więc nie mających tzw. kapitału początkowego, będzie to zaledwie około 30 proc. Ten wskaźnik zastąpienia będzie dotyczył osób, które pracowały na umowę o pracę bowiem wtedy od całości zarobków odprowadzane

były składki emerytalne. Musimy pamiętać, że będzie też liczna grupa, która wypracuje emeryturę jeszcze niższe, ze względu na to, że odprowadziły bardzo niskie składki w czasie aktywności zawodowej. Ten proces już się zaczął. Obecnie 5,6 proc. emerytów w ZUS - otrzymuje świadczenie poniżej minimum. W tym roku emeryturę niższą niż minimalna pobierało ponad 333 tys. osób - o ponad 53 tys. więcej niż w marcu ubiegłego roku.

Do oszczędzania w ramach PPK mają zachęcić dopłaty z Funduszu Pracy. Wpłatę powitalną w wysokości 250 zł otrzymają oszczędzający, którzy przez co najmniej trzy pełne miesiące kalendarzowe byli uczestnikami PPK i za trzy miesiące zostały dokonane wpłaty podstawowe do PPK. Środki powinny trafić na rachunki uczestników PPK w terminie 30 dni po zakończeniu kwartału, w którym spełnili warunki do ich otrzymania wskazane w ustawie. Wpłatę powitalną, tak jak dopłaty roczne, przekazuje uczestnikowi Polski Fundusz Rozwoju w imieniu ministra właściwego do spraw pracy. Jeśli więc ktoś spełnił warunki do otrzymania wpłaty powitalnej w maju, to trafi ona na jego rachunek PPK do końca lipca. Pierwsze wpłaty powitalne zostały przekazane na rachunki uczestników PPK w lutym 2020 r. Wówczas PFR przekazał na ten cel 295 tys. zł. W lipcu tego roku środki na wpłaty powitalne wyniosły już 26,4 mln zł i zasilają rachunki PPK ponad 100 tysięcy osób.

Poza wpłatami powitalnymi uczestnikom PPK przysługują dopłaty roczne. Pierwsi uczestnicy PPK otrzymali już dopłaty roczne za 2019 r. Łącznie w wysokości 34,7 mln zł. PFR przekazał je 23 marca 2020 r. instytucjom finansowym zarządzającym pracowniczymi planami kapitałowymi. Zostały one zaewidencjonowane na rachunkach ponad 144 tys. uczestników PPK. Kolejna transza dopłat rocznych zostanie przekazana w 2021 r.

Teraz pozostaje nam obserwować ile osób będzie aktywnie oszczędzać w PPK. W zależności od efektów pozwoli to odpowiedzieć na pytanie, czy Polska nie potrzebuje bardziej zasadniczych zmian w systemie zabezpieczenia na starość niż wyłącznie wprowadzenie PPK. Jeżeli chcemy zachować wiarę w zasadę solidarności międzypokoleniowej takie zmiany wydają się jednak konieczne.

Barbara Surdykowska
Biuro Ekspertki KK

Bieg Niezłomnych

Dorośli rywalizowali w biegu przełajowym na dystansie 10 km oraz półmaratonie, a dzieci i młodzież w biegach z przeszkodami na dystansach 3km i 800m. Roman Jakim w imieniu „Solidarności” gratulował wszystkim uczestnikom zawodów

12 września w Błazowej Dolnej odbył się VIII Bieg Niezłomnych.

Grupa harcerzy i harcerek zgrupowanych w środowisku rzeszowskich drużyn „Czarna JEDYNKA” i „Zielona DWÓJKA” wraz z rodzicami i przyjaciółmi aktywnie włączyli się w akcję

budowania świadomości historycznej na temat bohaterów narodowych. Niezłomnych, którzy walcząc o pełną niepodległość Ojczyzny złożyli najwyższą ofiarę – własne życie. Okazją do tego mają być coroczne zawody sportowe.